

МОНГОЛ УЛС
ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ХЭРЭГ ЭРХЛЭХ ГАЗАР

2022 он 06 дугаар
сарын 13-ны өдөр

Дугаар хэрг /1371

Улаанбаатар-12
Утас: 260817
Факс: 976-11-310011

УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН ГИШҮҮН
О.ЦОГТГЭРЭЛ ТАНАА

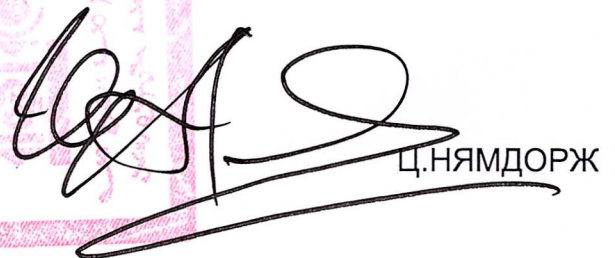
Хуралдааны тэмдэглэл
хүргүүлэх тухай

Таны санаачлан боловсруулсан “Аж ахуйн үйл ажиллагаанд оролцох төрийн оролцоог хязгаарлах тухай” Улсын Их Хурлын тогтоолын төслийг хэлэлцсэн Засгийн газрын 2022 оны 5 дугаар сарын 31-ний өдрийн хуралдааны тэмдэглэлийг хүргүүлж байна.

Хүлээн авч, танилцахыг хүсье.

Монгол Улсын сайд,
Засгийн газрын Хэрэг
эрхлэх газрын дарга

Ц.НЯМДОРЖ

000225006811

МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ХУРАЛДААНЫ ТЭМДЭГЛЭЛЭЭС

Монгол Улсын Засгийн газрын 2022 оны 5 дугаар сарын 31-ний өдрийн хуралдааны 31 дүгээр тэмдэглэлд:

“IX.ХЭЛЭЛЦСЭН нь: Улсын Их Хурлын гишүүн О.Цогтгэрэлийн санаачлан боловсруулсан “Аж ахуйн үйл ажиллагаанд оролцох төрийн оролцоог хязгаарлах тухай” Улсын Их Хурлын тогтоолын төсөл

ШИЙДВЭРЛЭСЭН нь: Улсын Их Хурлын гишүүн О.Цогтгэрэлийн санаачлан боловсруулсан “Аж ахуйн үйл ажиллагаанд оролцох төрийн оролцоог хязгаарлах тухай” Улсын Их Хурлын тогтоолын төслийг хэлэлцээд дараахь үндэслэлээр дэмжих боломжгүй байна. Үүнд:

1. Тогтоолын төслийн 1.1-д заасан төрийн болон орон нутгийн өмчит үйлдвэрийн газар, компанийг шинээр, эсхүл өөрчлөн байгуулах, эсхүл хувьцаа худалдан авах замаар нэмж байгуулахыг хориглохтой холбоотой зохицуулалт нь Төрийн хэмнэлтийн тухай хууль, Монгол Улсын Их Хурлаас баталсан Шинэ сэргэлтийн бодлого, уг бодлогыг хэрэгжүүлэх үйл ажиллагааны хөтөлбөр болон Засгийн газрын холбогдох тогтоолын зорилт, арга хэмжээтэй давхардал үүсгэж байна. Тухайлбал,

1.1. Монгол Улсын Их Хурлын 2021 оны 106 дугаар тогтоолоор баталсан “Шинэ сэргэлтийн бодлого”-ын 6.4, уг бодлогыг хэрэгжүүлэх эхний шатны үйл ажиллагааны хөтөлбөрийн 6.4.5-д “Төр, хувийн хэвшилтэй өрсөлдөж үйл ажиллагаа эрхлэхгүй, зөвхөн стратегийн ач холбогдолтой томоохон төслийг хэрэгжүүлэх зорилгоор, мөн төрөөс үнэ тарифыг зохицуулалт хийдэг, хувийн салбар дангаараа эрхлэх боломжгүй, нийтийн ашиг сонирхлын үүднээс зайлшгүй эрхлэх үйл ажиллагааны чиглэлд компани байгуулдаг байх, бизнесийн үйл ажиллагааны удирдлагад хөндлөнгөөс оролцох, нөлөөлөх байдлыг хязгаарлаж, бизнесийн шийдвэр нь улс төрийн нөлөөллөөс ангид байх, төрийн өмчит хуулийн этгээдийн засаглалыг сайжруулж, нээлттэй хувьцаат компани болгох ажлыг үе шаттайгаар хэрэгжүүлэх” арга хэмжээг төлөвлөсөн байна;

1.2. Монгол Улсын Их Хурлаас 2022 оны 4 дүгээр сарын 29-ний өдөр баталсан Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн 17 дугаар зүйлийн 17.1.1 дэх заалтад чиг үүргийн давхардалтай, эсхүл чиг үүрэг ойролцоо, харилцан уялдаа бүхий үйл ажиллагаа гүйцэтгэж байгаа төсвийн байгууллага, төрийн болон орон нутгийн өмчийн хуулийн этгээдийг өөрчлөн байгуулах, татан буулгах, бүтэц зохион байгуулалтыг өөрчлөх зэргээр удирдлагын зардлыг хэмнэх, мөн зүйлийн 17.1.3 дахь заалтад төрийн зарим нийтлэг үйлчилгээг хувийн хэвшил, мэргэжлийн холбоодоор гүйцэтгүүлэх арга хэмжээ авах талаар заасан байна;

1.3. “Төрийн өмчит болон төрийн өмчийн оролцоотой хуулийн этгээдийн шинэчлэлийн талаар авч хэрэгжүүлэх зарим арга хэмжээний тухай” Засгийн газрын 2021 оны 345 дугаар тогтоолоор төрийн болон орон нутгийн өмчит компанийн засаглал, санхүүгийн сахилга батыг сайжруулах, үйл ажиллагааг

нээлттэй ил тод, олон нийтийн хяналтад оруулах хүрээнд төлөөлөн удирдах зөвлөлийн хараат бус гишүүн, гүйцэтгэх удирдлагыг нээлттэй сонгон шалгаруулах, үнэт цаас гаргах, зээл авахдаа холбогдох журмыг баримтлан санхүү, төсвийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагаас зөвшөөрөл авах, Засгийн газрын шийдвэргүйгээр охин болон хараат төрийн өмчийн болон төрийн өмчийн оролцоотой хуулийн этгээдийг байгуулахгүй байх зэрэг арга хэмжээг авч хэрэгжүүлэхийг Засгийн газрын холбогдох гишүүдэд үүрэг болгосон байна.

2. Тогтоолын төслийн 1.2-т заасан төрийн болон орон нутгийн өмчит компани байгуулах хязгаарыг “400” гэж тогтоох болсон үндэслэл тодорхойгүй, төрийн өмчит компани байгуулахад тавигдах хязгаарлалтыг эрхлэх үйл ажиллагааны чиглэл, онцлог болон хувийн хэвшлээр гүйцэтгүүлэх боломжтой эсэх зэрэг гол үзүүлэлтийг биш, зөвхөн тоон хэмжүүрийг харгалзах байдлаар тогтоохоор зохицуулсан нь учир дутагдалтай төдийгүй үүсээд байгаа бэрхшээлийг цогц байдлаар шийдвэрлэх боломжгүй байна.

Монгол Улсын Засгийн газраас төрийн болон орон нутгийн өмчит хуулийн этгээдтэй холбоотой үүсээд байгаа асуудлыг цогц байдлаар шийдвэрлэх зорилгоор Төрийн болон орон нутгийн өмчит компанийн тухай хуулийн төслийг боловсруулж, 2022 оны 5 дугаар сарын 4-ний өдөр Улсын Их Хуралд өргөн мэдүүлсэн.

Уг хуулийн төсөлд төрийн болон орон нутгийн өмчит компани байгуулах үндэслэл, шаардлагыг тодорхойлж, улмаар хуульд зааснаас бусад тохиолдолд төрийн болон орон нутгийн өмчит компани үүсгэн байгуулахыг хориглохоор зохицуулсан.

Мөн стратегийн ач холбогдол бүхий салбарт үйл ажиллагаа явуулах чиглэлийн жагсаалтыг 4 жил тутамд Монгол Улсын Их Хурал, харин төрийн болон орон нутгийн өмчит компани байгуулж болох нийтийн зориулалттай дэд бүтэц болон үйлчилгээний зэрэг тодорхой салбарын жагсаалтыг Засгийн газраас батлахаар хуулийн төсөлд тусгасан байна.

3. Тогтоолын төслийн 1.3-т төрийн болон орон нутгийн өмчит компанийн талаар цаашид авч хэрэгжүүлэх арга хэмжээ, бодлогын баримт бичиг, шийдвэрийн баримт бичгийг боловсруулж, Монгол Улсын Их Хуралд танилцуулахаар заасан нь Улсын Их Хурлын болон Засгийн газрын холбогдох шийдвэртэй давхардал үүсгэж байна.

Тухайлбал, “Төрийн өмчит хуулийн этгээдийн хувьцааг 2022-2023 онд биржээр олон нийтэд нээлттэй худалдах үндсэн чиглэл батлах тухай” Монгол Улсын Их Хурлын тогтоолд төрийн өмчит 36 хуулийн этгээдийн 34 хүртэлх хувийн эхний хувьцааг нэмж гарган олон нийтэд нээлттэй худалдаж, нээлттэй хувьцаат компани болгон өөрчлөн байгуулах ажлыг холбогдох хууль тогтоомжийн хүрээнд зохион байгуулах арга хэмжээг авахаар заасан.

4. Тогтоолын төсөл болон төслийн үзэл баримтлал нь Хууль тогтоомжийн тухай хуульд заасан агуулгын болон боловсруулалтын шаардлагыг хангахгүй байна.

Тухайлбал, тогтоолын төслийн тэмдэглэх хэсэгт Төрийн болон орон нутгийн өмчийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн зохицуулалтыг бүхлээр нь тогтоолын төслийн хууль зүйн үндэслэл болгосон нь Хууль тогтоомжийн тухай хуулийн 36.3-т

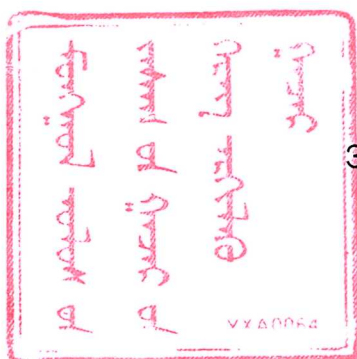
“Тогтоолын төслийн тэмдэглэх хэсэгт уг тогтоол гарах болсон үндэслэл шаардлага, эсхүл хуулийн заалтыг үндэслэсэн байна.” гэж заасантай нийцэхгүй байна. Өөрөөр хэлбэл, уг тогтоолын төслийн хууль зүйн үндэслэлд тогтоолын тогтоох хэсгээр зохицуулаагүй “төрийн өмчийг барьцаалах, хувьчлах, шилжүүлэх” зэрэг харилцаанд хамаарах Улсын Их Хурлын эрх хэмжээг тусгасан, мөн тухайн зохицуулалт нь орон нутгийн өмчит компанийн асуудалд хамаарахгүй, зөвхөн төрийн өмчид хамааралтай тул хууль зүйн зөрчил үүсгэж байна.

Төрийн болон орон нутгийн өмчийн тухай хуулийн 9 дүгээр зүйлийн 5 дахь хэсэгт зааснаар “төрийн өмчит хуулийн этгээдийг шинээр байгуулах, өөрчлөх, татан буулгах тухай шийдвэр гаргах, түүний дүрмийг батлах” нь Засгийн газрын эрх хэмжээнд хамаарах бөгөөд уг эрхийг Улсын Их Хурлын тогтоолоор хязгаарлах талаар хуульд тодорхой зохицуулалт байхгүй байна.

Ийнхүү тогтоолын төсөлд холбогдох хууль тогтоомжоор нэгэнт зохицуулсан асуудал, арга хэмжээг давхардуулан тусгасан нь Хууль тогтоомжийн тухай хуулийн 35.1.1-д “Монгол Улсын Үндсэн хуульд нийцсэн, бусад хууль болон Монгол Улсын олон улсын гэрээний заалттай уялдсан байх” гэж, мөн хуулийн 35.1.2-т “хуулийн заалтыг давтахгүй байх” гэж заасан шаардлагатай тус тус зөрчилдөж байна.

Мөн тогтоолын төслийн 1.2-т тооны дээд хязгаарыг шалгуур болгон төрийн болон орон нутгийн өмчит компанийг шинээр, эсхүл өөрчлөн байгуулах замаар байгуулахыг хориглох агуулга бүхий зохицуулалт нь дээрх хууль тогтоомжид заасан төр, хувийн хэвшилтэй өрсөлдөж үйл ажиллагаа эрхлэхгүй, зөвхөн стратегийн ач холбогдолтой томоохон төслийг хэрэгжүүлэх зорилгоор, мөн төрөөс үнэ тарифын зохицуулалт хийдэг, хувийн салбар дангаараа эрхлэх боломжгүй, нийтийн ашиг сонирхлын үүднээс зайлшгүй эрхлэх үйл ажиллагааны чиглэлд компани байгуулдаг байх, бусад салбарт байгуулахгүй байх нөхцөл, шаардлагатай нийцэхгүй байна.

Иймд уг асуудлаар Улсын Их Хурлын тогтоол шинээр гаргах шаардлагатай эсэхийг дахин нягтлах нь зүйтэй байна.” гэжээ.

ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ХЭРЭГ ЭРХЛЭХ ГАЗАР